

BESLUT OCH SKÖTSELPLAN FÖR

**NATURRESERVATET
STRANDTORP**

BORGHOLMS KOMMUN, KALMAR LÄN

NATURVÅRDSFÖRVALTARE: LÄNSSTYRELSEN

Enligt sändlista

BILDANDE AV NATURRESERVATET STRANDTORP

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 § i den tidigare gällande naturvårdslagen (SFS 1964:822) och 6 § lagen om införande av miljöbalken (SFS 1998:811) att förklara det område som avgränsas med innerkanten av den streckade linjen på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat med föreskrifter och skötselplan enligt nedan.

När detta beslut vinner laga kraft upphävs inom området gällande beslut enligt 19 § (äldre lydelse) i tidigare gällande naturvårdslag.

Beskrivning av området

Naturvetenskapliga intresseaspekter

Området utgör en del av den sammanhängande kustädellövskogen mellan Halltorp och Solliden på västra Öland. Det planerade reservatet omfattar lövskogen på Räpplinge-Strandtorps, Svarteberga och Trygggestads ägor. Det är beläget ca 4,5 km SV om Borgholm och omfattar en areal av 131 ha.

Områdets geologiska underlag utgörs i sin helhet av lagrade bergarter. I samband med landhöjningen har vågorna eroderat fram så kallade abrasionshak. Litorinahavets abrasionshak är mycket tydligt utbildat vid ca 15 meter över havet. Ancyclusgränsen, som ligger på något högre nivå, är otydligare markerad. Nära den nuvarande kustlinjen finns också på något ställe tydligt framträdande strandvallar. Vissa avsnitt av sluttningen nedanför strandvallarna upptas av mycket yt- och storblockig terräng. Rörligt, översilande markvatten bidrar till goda näringsbetingelser i sluttningen.

Området är till största delen bevuxet med ädellövskogar som skiftar i karaktär med hänsyn till varierande markförutsättningar, skede i successionen, tidigare markanvändning mm. Variationen i trädslagsfördelningen är stor. Ofta dominerar skogsek med uppblandning av lundalm och ask med smärre inslag av skogsalm, lönn, lind, björk, oxel och fågelbär. Inom Räpplinge-Strandtorpsdelen förekommer större ekdominerade bestånd som ofta har ett välslutet underskikt av hassel. På Trygggestads och Svartebergas skiften finns även sammanhängande arealer med björkskog.

2004-01-29

511-5787-94

Buskskiktet är ofta välutvecklat med arter som hassel, skogstry, hagtorn och i fuktiga delar brakved.

En stor del av bestånden har nyckelbiotopsstatus med naturskogsstrukturer och riklig förekomst av rödlistade arter och signalarter. Viktiga strukturer som förekommer allmänt är gamla (ca 120-150 år) grova almar och ekar, lågor, högstubbar, torrakor och döende ädellövträd. Inom de björkdominerade delarna finns bestånd där flera decennier av självgallring har skapat omfattande volymer av död ved.

I fältskiktet kan ett flertal olika växtsamhällen urskiljas, karakteriserande olika jordarts- och markvattenförhållanden, trädslagssammansättning, slutenhetsgrad, utvecklingsskede mm. Ett lundslok-lundgröesamhälle med ek som dominerande trädslag är den mest utbredda vegetationstypen. I blandädellövskogen finns välutbildade skogsbingelsamhällen. På våren uppträder där en praktfull våraspekt med bland annat svalört, vit-, blå- och gulsippa, gullviva, lungört och vårärt. Murgrönan är konstant förekommande i samtliga skogstyper.

I den norra delen angränsar reservatet mot Kalmarsund. Lövskogen övergår här mot stranden i ett bryn med tät buskvegetation med företrädesvis slån, hagtorn och rosbuskar. Närmast stranden finns fortfarande en smal zon med öppen havsstrandsvegetation som dock är under igenväxning.

Resterande delar av reservatet upptas av smärre våtmarker som utgörs av högstarr-/sumpkärr eller fastmattekärr.

Inom området förekommer en stor mångfald av skogslevande växter och djur. Bland dessa finns ett flertal rödlistade arter och arter som indikerar höga naturvärden, s k signalarter. De flesta av dessa är epifytiska lavar som lever på ädellövträd. Totalt har man påträffat nästan 60 växtplatser inom området där hotade arter eller signalarter förekommer. Exempel på rödlistade arter och signalarter som har observerats är lavarna glansfläck *Arthonia spadicea*, jaguarfläck *Arthothelium ruanum*, rosa lundlav *Bacidia rosella*, mjölig klotterlav *Opegrapha sorediifera*, olivklotterlav *Opegrapha viridis*, rikfruktig blemlav *Phlyctis agelaea*, grå skärelav *Schismatomma decolorans*, rosa skärelav *Schismatomma pericleum* samt svamparna rostticka *Phellinus ferruginosus* och scharlakansvårskål *Sarcoscypha coccinea* s.lat. Inom reservatet finns även växtplatser för de rödlistade kärlväxterna strävlost *Bromopsis benekenii* och korskovall *Melampyrum cristatum*. En sammanställning över förekomsten av signalarter och rödlistade arter finns i bilaga 6.

Faunan är inte närmare undersökt. Bland äldre fynd av sällsynta och skyddsvärda landsnäckor kan nämnas tandsnäckan *Perforatella bidentata* och mindre barksnäcka *Ena obscura*. Större vattensalamander *Triturus cristatus* förekommer i ett av kärren i reservatets norra del.

Kulturhistoriska intresseaspekter

2004-01-29

511-5787-94

Reservatet ligger i västra delen av Räpplinge socken, till största delen på gammal utmark till byn Strandtorp men till viss del även till byarna Tryggestad, Svarteberga samt ensamgården Kärr. Området tillföll dessa byar i samband med utmarksdelningen vid början av 1800-talet. Reservatet ligger i sin helhet inom riksintresseområde för kulturmiljövården (Nr 23 Borgholm-Räpplinge), ett område som präglas av ett växlande och rikt kulturlandskap från lövskog i väster vid Kalmarsund över öppna alvarmarker till lövskogar i öster. Området är rikt på fornlämningar, många i anslutning till naturformationen Gestadås som har en gren som sträcker sig från Strandtorp mot nordost.

Inom reservatet finns dock inte samma rika förekomst av fornlämningar som utmed övriga delar av Gestadåsen. Den äldsta registrerade fornlämningen i området är en stensättning i den nordöstra delen som förmodas kunna vara rester efter gravar (RAÄ 124). Vid en nyinventering i samband med reservatsbildandet påträffades ett stort antal nya lokaler, många med spår som tyder på äldre markanvändning i området. Fossil åkermark lokaliserades på två platser i reservatets centrala del (RAÄ 300 och 301) med röjningsrösen och bandformiga parceller. Dessutom påträffades platser för förmodade boplatser (RAÄ 306) och rester efter hålvägar (RAÄ 303 och 304).

Utmarkerna var traditionellt byarnas betesmarker men här förekom ibland även slätter, framför allt inom fuktiga delar. På Öland utgjordes utmarkerna främst av strandängar och alvarmark men även av lövskogar. En lång och kontinuerlig beteshävd av de öländska lövskogarna har gynnat ljuskrävande lövträd att växa sig stora och grova. Många av de nu iakttagna höga biologiska värdena inom reservatet bör därför ses som ett direkt resultat av tidigare markanvändning i området.

Ärendets beredning

Lövskogarna på Öland har under lång tid rönt ett stort intresse ur naturvårdssynpunkt. Länsstyrelsen och andra naturvårdsmyndigheter har initierat en rad olika undersökningar och inventeringar som har belyst och befast dessa skogars naturvärde. Även ideella föreningar och privatpersoner har utfört viktiga inventeringar som har bidragit till att höja kunskapen om Mittlandet och kustadellövskogen. Ett centralt arbete i detta sammanhang är en botanisk inventering med inriktning på rödlistade arter och arter på en lokal signalartslista som Ölands Botaniska förening utförde under 1993-1996 med anslag från Världsnaturfonden. Kunskapen om lövskogarnas flora, särskilt hotade kärlväxter och kryptogamer, kom genom denna inventering att öka väsentligt. Resultatet från inventeringen visade att dessa lövskogsområden har en extremt rik biologisk mångfald med ett mycket stort antal rödlistade arter. Vidare har Skogsvårdsstyrelsen utfört en inventering av vissa naturvärdeskvaliteter på bestånds- och fastighetsnivå. Inventeringen har legat till grund för avgränsning och klassning av nyckelbiotoper.

2004-01-29

511-5787-94

I slutet av 1980-talet och början av 1990-talet ökade skogsbruksaktiviteten påtagligt i Mittlandsskogen och andra lövskogar på Öland, främst beroende på ökad efterfrågan av lövträdsvirke. Omfattande avverkningar och gallringar av lövskog utfördes inom vissa delar av Öland. Dessa avverkningar skadade i en del fall naturvärdena. Som en följd av detta beslöt Länsstyrelsen 1993 att utreda reservatsbildning för ett antal lövskogsområden med särskilt höga naturvärden. Genom ett beslut i september 1993 infördes samrådsplikt för skogliga arbetsföretag inom de aktuella områdena.

Strandtorp var ett av de områden som preliminärt valdes ut som ett tilltänkt naturreservat.

Länsstyrelsen har därefter utrett status, skyddsbehov och avgränsning av området. Ett förslag till beslut och skötselplan har utarbetats.

Svefa AB har på uppdrag av Länsstyrelsen genomfört värdering av berörda fastigheter samt förhandlat med markägarna.

Förslaget till beslut och skötselplan har remitterats till markägare, Borgholms kommun, Skogsvårdsstyrelsen, Ölands naturvårn, Ölands botaniska förening, Ölands ornitologiska förening, Föreningen Sydostentomologerna samt Räpplinge hembygdsförening.

Från remissinstanserna har följande synpunkter inkommit:

Miljö- och byggnadsnämnden i Borgholms kommun har tillstyrkt förslaget.

NN, ägare till fastigheten Tryggestad 9:9 har påpekat att det finns en rad förbehåll i ett avtal om intrångsersättning som har tecknats med den tidigare ägaren. Förbehållen avser var områdets östra gräns skall läggas, undantag i reservatsföreskrifterna beträffande befintlig sjöbod samt underhåll och användande av skogsbilväg till Kärrviken. Länsstyrelsen har i särskild skrivelse till Sköldstam kommenterat synpunkterna och tydliggjort hur de är beaktade i reservatsförslaget. Reservatsföreskrifterna är utformade så att de inte skall utgöra hinder för bibehållande och underhåll av befintliga sjöbodar inklusive närområdet eller underhåll av skogsbilväg. Det exakta läget för den östra gränsen har justerats efter Lantmäteriets inmätning i fält.

Sydskraft har inget att erinra mot beslutet under förutsättning att befintlig ledning kan vara kvar och att åtgärder för drift och underhåll kan utföras vid behov. Detta är beaktat på så sätt att föreskrifterna medger underhåll av befintliga ledningsgator efter samråd med Länsstyrelsen.

Ölands Naturskyddsförening tillstyrker reservatsbildning och föreslagna skötselåtgärder. De framhåller behovet av uppföljning av kvalitetsmål och att

2004-01-29

511-5787-94

detta preciseras i skötselplanen. Synpunkten är beaktad under avsnitt 5 i skötselplanen.

NN, ägare till Tryggestad 7:5, har framfört att föreskrifterna inskränker deras möjligheter att använda strandområdet med parkering, hamn, bad och brygga mm samt att transporter på en mindre skogsväg som förbinder åkrar på fastigheten kan försvåras. Vidare menar de att den berörda delen av Tryggestad 7:5 helt borde utgå då nyttjandet av denna mark är annorlunda än för övrig mark i reservatet. Länsstyrelsen har i särskild skrivelse till Johansson kommenterat synpunkterna. I beslutet är de beaktade på följande sätt.

- Reservatsföreskrifterna är utformade så att de inte hindrar transporter på befintlig väg, parkering, förtöjning av båt, iläggning/upptagning av båt, utnyttjande och underhåll av befintliga bryggor m m. Ett förtydligande/tillägg har gjorts efter föreskrifterna A med innebörd att föreskrifterna inte utgör hinder för uppläggning av båt eller för underhållsrensning av befintlig hamn.
- Det finns enligt reservatsföreskrifterna inget som hindrar att befintlig skogsväg underhålls och används för transporter med motorfordon om det behövs för jordbruket eller för uttransport av virke.
- Den föreslagna uppsättningen av informationsskylt vid Borgehage hamn har utgått.
- Föreskrifterna under C gäller endast för allmänheten.
- Det finns inga naturvårdsbiologiska skäl att utesluta berörd del av Tryggestad 7:5 då de naturtyper som förekommer här är av likvärdig typ och har samma naturvärde som i övriga delar av det tilltänkta reservatet.

Bybor i Strandtorp och företrädare för byns Hamnförening, Badförening och Intresseförening har i skrivelse framfört önskemål om att ett område i den södra delen av reservatet skall utgå. Framställningen motiveras av att det finns ett starkt intresse att fullfölja och utöka en påbörjad omföring av området till betesmark vilket skulle betyda mycket för närmiljön i anslutning till byn. NN, ägare till fastigheten Råpplinge-Strandtorp 3:9, har senare inkommit med en egen skrivelse i vilken de delar den uppfattning som framförts av bybor och ovanstående föreningar. Vid den slutliga utformningen av avgränsningen har Länsstyrelsen justerat gränsen så att den tillgodoser ovan framförda synpunkter.

Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara och utveckla ett lövskogsområde med naturskogsartad blandädellövskog och ek-hasselskog med de funktioner, strukturer och typiska växt- och djursamhällen som hör till dessa naturtyper. I området förekommande hotade och missgynnade djur- och växtarter knutna till ädellövskog skall bevaras så att dessa kan leva kvar och helst öka i utbredning och antal.

2004-01-29

511-5787-94

I syftet ingår följande delsyften:

- Bevara och återskapa naturtyperna boreonemoral äldre naturlig ädellövskog med rik epifytflora och ek-avenbokskog av buskstjärnblomma-typ i gynnsam bevarandestatus.
- Bevara naturtypen rikkärr i gynnsam bevarandestatus.
- Typiska växt- och djursamhällen och arter som är karaktäristiska för ovanstående livsmiljöer skall ha gynnsam bevarandestatus liksom rödlistade arter och ansvarsarter. Funktioner, processer och strukturer som naturliga flöden, vattenståndsfluktuationer, död ved, hålträd, gamla och grova träd skall förekomma i för livsmiljöerna gynnsam omfattning.
- I den mån det inte strider mot ovanstående syften ge möjlighet till friluftsliv och rekreation samt forskning och undervisning.

Skälen för beslutet

Ädellövskogen vid Strandtorp utgör ett av kärnområdena i den så kallade kustädellövskogen mellan Halltorp och Borgholm. Den hyser för de öländska lövskogarna representativa exempel på blandädellövskog och hasselrik ekskog. Tillsammans med Mittlandsskogen har kustädellövskogen både ur svenskt och internationellt hänseende ett mycket högt naturvärde. Blandädellövskog av den typ som finns i detta område har relativt liten utbredning i landet och mellersta Ölands lövskogar utgör sannolikt en av de viktigaste förekomsterna i Europa för denna naturtyp. Ädellövskogen är rent allmänt en mycket viktig livsmiljö för många djur och växter. Närmare tre fjärdedelar av de hotade skogslevande djur och växtarterna i Götaland lever i ädellövskog.

Strandtorpsområdet hyser en rik flora med ett stort antal rödlistade och signalerande arter, främst inom grupperna svampar, lavar och kärlväxter.

Området har hög status i olika inventeringar, planer och program. I Länsstyrelsens natur- och kulturmiljöprogram för Öland (Länsstyrelsen 2000) har området åsatts högsta naturvärdesklass, klass 1. Vidare omfattas det av riksintresse enligt 3 kap 6 § miljöbalken för såväl naturvård som kulturmiljövård. Slutligen har det av den svenska regeringen föreslagits som ett särskilt bevarandeområde enligt EG:s direktiv om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (Natura 2000).

Områdets värde kan påverkas negativt av avverkning och andra skogliga åtgärder, dikning, vattenreglering och andra åtgärder som förändrar hydrologin, vägbyggen samt av olika exploateringsföretag. Det behöver därför särskilt skyddas och vårdas och bör därför förklaras som naturreservat.

2004-01-29

511-5787-94

Länsstyrelsen finner att förordnande om naturreservat är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 2 och 3 kap i tidigare gällande lag (1987:12) om hushållning med naturresurser mm samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen.

Föreskrifter

För området skall gälla de föreskrifter enligt 8-10 §§ naturvårdslagen vilka anges nedan.

Föreskrifterna utgör inte hinder för de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med reservatet enligt 9 § naturvårdslagen och som är närmare angivna i fastställd skötselplan.

A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom reservatet

Utöver vad som annars gäller är det förbjudet att

1. Uppföra ny byggnad eller annan anläggning.
2. Anlägga väg, parkeringsplats, led, bro eller utan Länsstyrelsens tillstånd bredda befintlig väg.
3. Anlägga campingplats eller uppställningsplats för husvagnar eller husbilar.
4. Uppföra mast, antenn, vindkraftverk eller liknande anordning.
5. Anlägga motorbana eller skjutbana eller anordna motor- eller skytteövning eller tävling.
6. Utan Länsstyrelsens tillstånd använda markområdet för tävlings- eller övningsändamål.
7. Anlägga luft- eller markledningsgata med därtill hörande ledning.
8. Utan samråd med Länsstyrelsen utföra underhåll av befintliga ledningsgator.
9. Sätta upp tavla, skylt, affisch eller liknande anordning eller göra inskrift.
10. Anordna upplag annat än tillfälligt för jordbrukets behov.
11. Uppföra stängsel, vägbom eller annan hägnad för annat än djurhållningens behov.
12. Bedriva täkt av något slag.

2004-01-29

511-5787-94

13. Borra, spränga, gräva, schakta, muddra, påla, utfylla eller tippa.
14. Ta bort eller skada stengärdesgård eller odlingsröse.
15. Dika.
16. Utan Länsstyrelsens tillstånd utföra rensning av befintliga diken för att bibehålla vattnets djup eller läge.
17. Dämma eller invalla.
18. Plöja, harva eller fräsa.
19. Odla upp skogsmark eller våtmark.
20. Tillföra växtnäringssämne, röttslam, jordförbättringsmedel eller kalk.
21. Använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.
22. Avverka, gallra, röja eller utföra annan skogsbruksåtgärd annat än i enlighet med fastställd skötselplan.
23. Ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle annat än i enlighet med fastställd skötselplan.
24. Plantera eller så träd eller buskar.
25. Plantera in växt- eller djurart.
26. Framföra motordrivet fordon annat än på befintlig väg, för jordbrukets behov, för uttransport av virke i samband med husbehovsavverkning eller i samband med jakt för transport av skjutet högvilt.
27. Utan samråd med Länsstyrelsen använda området för kommersiellt nyttjande av allemansrätten.
28. Utan samråd med Länsstyrelsen utföra insamling, undersökning eller forskning.

Reservatsföreskrifterna utgör inte hinder för att befintliga sjöbodar som har uppförts i enlighet med Länsstyrelsens tillstånd får bibehållas och underhållas.

Föreskriften A10 utgör inte hinder för vinterförvaring av båt och bryggmaterial i anslutning till befintlig hamn eller båtplats.

2004-01-29

511-5787-94

Föreskriften A 13 utgör inte hinder för underhållsrensning av befintliga båthamnar för bibehållande av vattnets djup eller läge.

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet, nämligen:

1. Utmärkning av och information om reservatet.
2. Anläggande och underhåll av anläggningar för allmänheten såsom strövstigar, skyltar och informationstavlor.
3. Gallring, röjning, betesdrift, slåtter, uppsättning och underhåll av stängsel eller annan skötselåtgärd i syfte att bevara eller utveckla natur- och kulturmiljön och den biologiska mångfalden.
4. Genomförande av undersökningar av djur- och växtarter, kulturhistoriska värden samt markförhållanden.
5. Skogsskyddsåtgärder som naturvårdsförvaltaren finner nödvändiga.
6. Länsstyrelsen och naturvårdsförvaltaren äger rätt att utnyttja befintliga vägar inom reservatet.

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver vad som annars gäller är det förbjudet att

1. Framföra motordrivet fordon.
2. Ställa upp husvagn, husbil eller liknande.
3. Tälta mer än högst ett dygn på samma ställe.
4. Medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur.
5. Sätta upp tavla, skylt, plakat, affisch eller liknande anordning eller göra inskrift.
6. Göra upp eld.
7. Gräva eller dra upp växter eller växtdelar med rötterna eller plocka mossor, lavar eller vedsvampar.

2004-01-29

511-5787-94

8. Skada eller ta bort växande eller döda träd, stubbar, bark, grenar, buskar eller ris.
9. Utan Länsstyrelsens tillstånd använda området för tävlings- eller övningsändamål.
10. Utan samråd med Länsstyrelsen använda området för kommersiellt nyttjande av allemansrätten.
11. Utan samråd med Länsstyrelsen utföra insamling, undersökning eller forskning.

Fastställande av skötselplan

Med stöd av 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) fastställer Länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen. Förvaltare för naturreservatet är Länsstyrelsen.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos Regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 7.

Kungörelse

Beslutet skall kungöras i länets författningssamling.

Kungörelse ska inom tio dagar från beslutsdatum införas i ortstidning.

Delgivning anses ha skett den dag kungörelsen var införd i ortstidning, under förutsättning att kungörelsen var införd inom tio dagar från dagen för detta beslut.

Underskrifter

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Sven Lindgren. Vid den slutliga handläggningen av ärendet har även företrädare för naturskyddsfunktionen, planfunktionen, kulturmiljöfunktionen samt byrådirektör Roland Persson deltagit, den sistnämnde föredragande.

Sven Lindgren

Roland Persson

511-5787-94

1. Beslutskarta
2. Registeruppgifter
3. Skötselplan
- 3.1. Skötselplanekarta
- 3.2. Vegetationskarta
4. Fastighetsförteckning
5. Referenslista
6. Artlista
7. Hur man överklagar

2004-01-29

511-5787-94

BILAGA 2

REGISTERUPPGIFTER

Namn:	Naturreservatet Strandtorp	
Kommun:	Borgholm	
Församling:	Räpplinge	
Kartblad:	Topografiska kartbladet 5G SO, 5H SV Ekonomiska kartbladet 5G 0j	
Fastigheter och fastighetsägare:	Se bifogad fastighetsförteckning, bilaga 4	
Servitut:	Kraftledning till förmån för Sydkraft AB.	
Naturvårdsförvaltare:	Länsstyrelsen	
Areal:	131,2 ha	
Landareal:	108,7 ha	
Areal produktiv skogsmark:	103,8 ha	
Naturgeografisk region:	14b Ölands skogrika områden	
Naturtyper enligt naturvårdsregistrets indelning:	Ordinär lövskog	26,1 ha
	Ädellövskog	77,7 ha
	Myr	1,6 ha
	Annan öppen utmark	3,3 ha
	Vatten	22,5 ha
Naturtyper enligt EU:s art- och habitatdirektivs indelning:	Rikkärr 7230	1,6 ha
	Boreonemorala, äldre naturliga ädel- lövskogar av fennoskandisk typ med rik	

2004-01-29

511-5787-94

	epifytflora 9020	38,6 ha
	Ek avenbokskog av buskstjärnblomma-typ 9160	39,1 ha
Vegetationstyper enligt Nordiska Ministerrådets indelning (ViN):	Björkskog av ört-typ 2217	23,3 ha
	Blandlövskog av örtrik-typ 2236	38,6 ha
	Ekskog av örtrik-typ 2232	39,1 ha
	Skog i igenväxningssuccession 2321	2,8 ha
	Rik högstarr-ört-typ 3341	1,1 ha
	Starr-ört-brunmoss-typ 3221	0,5 ha
	Agnsåv-krypven-typ 4241	3,3 ha
	Brackvatten	22,5 ha
Primära intresse- aspekter:	Boreonemoral, äldre naturlig ädellövskog av fennoskandisk typ med rik epifytflora 9020	
	Ek-avenbokskog av buskstjärnblomma-typ 9160	
	Större vattensalamander <i>Triturus cristatus</i>	
	Ett flertal rödlistade lavar och svampar som rosa lundlav <i>Bacidia rosella</i> , mjölig klotterlav <i>Opegrapha sorediifera</i> , rosa skärelav <i>Schismatomma pericleum</i> , grå skärelav <i>Schismatomma decolorans</i> och scharlakansvårskål <i>Sarcoscypha coccinea</i>	
Skyddsföreskrifter produktiv skogsmark:	Totala	
Befintliga anläggningar:	Saknas	
Planerade anläggningar:	Informationstavlor, parkeringsplats	

2004-01-29

511-5787-94

BILAGA 3

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET STRANDTORP

1. Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara och utveckla ett lövskogsområde med naturskogsartad ädellövskog och ek-hasselskog med de funktioner, strukturer och typiska växt- och djursamhällen som hör till dessa naturtyper. I området förekommande hotade och missgynnade djur- och växtarter knutna till ädellövskog skall bevaras så att dessa kan leva kvar och helst öka i utbredning och antal.

I syftet ingår följande delsyften:

- Bevara och återskapa naturtyperna boreonemoral äldre naturlig ädellövskog med rik epifytflora och ek-avenbokskog av buskstjärnblomma-typ i gynnsam bevarandestatus.
- Bevara naturtypen rikkärr i gynnsam bevarandestatus.
- Typiska växt- och djursamhällen och arter som är karaktäristiska för ovanstående livsmiljöer skall ha gynnsam bevarandestatus liksom rödlistade arter och ansvarsarter. Funktioner, processer och strukturer som naturliga flöden, vattenståndsfuktuationer, död ved, hålträd, gamla och grova träd skall förekomma i för livsmiljöerna gynnsam omfattning.
- I den mån det inte strider mot ovanstående syften ge möjlighet till friluftsliv och rekreation samt forskning och undervisning.

2. Generella riktlinjer

Inom skötselområde 1 och 2 får natur- och kulturvårdsanpassad husbehovsavverkning utföras enligt nedanstående riktlinjer och enligt avtal för respektive fastighet.

Avverkning för uttag av virke för markägarens husbehov får ske i form av plockhuggning av enstaka spridda träd. I första hand avverkas björk, eller i andra hand där björk ej förekommer, ask, ek eller asp.

Barrträd får avverkas i obegränsad omfattning. Eventuell nyetablering av barrträd skall röjas bort.

Vidare får röjning ske för att möjliggöra/underlätta fällning av träd eller för att öka framkomligheten vid uttransport av virke i samband med husbehovsavverkning. I övrigt bör ett varierat buskskikt bibehållas.

2004-01-29

511-5787-94

Lövträd av arterna avenbok, fågelbär, lind, lönn, oxel, sälg samt samtliga almarter skall normalt sparas. Enstaka träd av dessa arter kan dock avverkas om det är motiverat av naturvårds- eller kulturmiljövårdsskäl.

Grova träd, hålträd, boträd, stående döda och döende träd, vindfälle, lågor eller andra träd som är värdefulla för faunan och floran skall sparas.

Träd som fallit eller hotar falla ned över stängsel, väg, dike, åkermark eller på fornlämning får upparbetas och tillvaratas. Träd som är värdefulla för faunan och floran enligt ovan skall dock flyttas och lämnas kvar på lämplig plats i reservatsområdet.

Utsynning av träd som skall avverkas skall göras i samråd med naturvårdsförvaltaren. Anmälan skall göras till Länsstyrelsen minst sex veckor före planerad avverknings igångsättning.

Avverkning och uttransport av virke skall utföras vid sådan tid och på sådant sätt att skador på mark, vegetation och fornlämningar inte uppkommer.

3. Åtgärder i skötselområden

3.1 Skötselområde 1 Blandädellövskog (63,8 ha)

Beskrivning:

Skötselområdet består dels av blandädellövskog dels av björkskog med inslag av ädellövträd. Ädellövskogen uppvisar ofta stor variation med avseende på ålder, dimension och trädslagssammansättning. Trädskiktet domineras vanligen av ek, med uppblandning av lundalm och ask med smärre inslag av lönn, lind, björk, oxel och fågelbär. Buskskiktet består oftast av hassel eller ibland av tätare grupper med skogstry och hagtorn.

I björkskogen finns i allmänhet ett mer eller mindre stort inslag av ädellövträd, främst ek, ask och alm, men även en del asp, oxel och rönn. Buskskiktet är välutvecklat med dominans av hassel, hagtorn och i fuktigare partier brakved. I de björkdominerade delarna är vanligen inslaget av död ved i form av högstubar, lågor och torrträd stort.

Skötselområdet har en rik lav- och svampflora med förekomst av rödlistade arter och signalarter som rosa lundlav, mjölig klotterlav, olivklotterlav, glansfläck, jaguarfläck och rikfruktig blemlav.

Bevarandemål:

- Naturtypen boreonemoral, äldre naturlig ädellövskog av fennoskandisk typ med rik epifytflora (9020) skall minst ha utbredningen

2004-01-29

511-5787-94

60 ha.

- Trädslagssammansättningen i 9020 består av ädellövträd till minst 70% av alla trädindivider och i övrigt av andra inhemska lövträdsarter. Barrträd saknas.
- Lavar knutna till biotopen som rosa lundlav, mjölig klotterlav, olivklotterlav, glansfläck, jaguarfläck och rikfruktig blemlav skall leva kvar och föröka sig.

Åtgärder:

Natur- och kulturvårdsanpassad husbehovsavverkning enligt generella riktlinjer och avtal för respektive fastighet.

Eventuell nyetablering av gran skall röjas bort. Om markägaren inte vill/kan röja bort gran kan naturvårdsförvaltaren utföra åtgärden.

Röjning av buskskiktet får utföras för att skydda och synliggöra fornlämningar. Gallring av träd på fornlämningar kan utföras enligt riktlinjerna för husbehovsavverkning. Röjning och gallring av träd- och buskskikt på/vid fornlämningar skall ske i samråd med Länsstyrelsens kulturmiljöexpertis.

3.2 Skötselområde 2 Ek-hasselskog (39,1 ha)

Beskrivning:

Ekdominerad ädellövskog med stort inslag av hassel i underskiktet. Ofta finns ett stort inslag av andra ädellövträd som alm, ask, lind och lönn. Rik lavflora med ett flertal rödlistade arter som rosa lundlav, mjölig klotterlav, olivklotterlav, grå eklav och rosa skärelav.

Bevarandemål:

- Naturtypen ek-avenbokskog av buskstjärnblomma-typ (9160) skall minst ha utbredningen 35 ha.
- Trädslagssammansättningen består av ek till minst 70% av alla trädindivider och i övrigt av alm, ask, lind och lönn samt inslag av andra inhemska lövträd. Barrträd saknas.
- Lavar knutna till biotopen som exempelvis rosa lundlav, mjölig klotterlav, grå eklav och rosa skärelav skall leva kvar och föröka sig.

Åtgärder:

Natur- och kulturvårdsanpassad husbehovsavverkning enligt de generella riktlinjerna och avtal för respektive fastighet.

2004-01-29

511-5787-94

Frihuggning kring grova ekar samt ekar som har förutsättningar att bli grova och grovgreniga. Även frihuggning av andra vidkroniga ädellövträd kan utföras där dessa inte tränger stora ekar. I övrigt utförs vid behov naturvårdsgallring för att gynna ek och bibehålla trädslagssammansättningen enligt bevarandemålet.

I första hand uppnås ovanstående genom att styra husbehovsavverkningar. Om markägaren inte vill/kan utföra åtgärderna kan de utföras av naturvårdsförvaltaren.

3.3 Skötselområde 3 Våtmarker (1,6 ha)

Beskrivning:

Mindre våtmarker som ligger insprängda i lövskogen. Våtmarkerna upptas huvudsakligen av rikkärr av högstarr-ört-typ eller sumpkärrstyp. Fastmattekärr av starr-ört-brunmoss-typ förekommer också.

Bevarandemål:

Naturtypen rikkärr skall minst ha utbredningen 1,6 ha.

Större vattensalamander kan reproducera sig i en livskraftig population.

Åtgärder:

För närvarande inga åtgärder. Kontinuerlig uppföljning av igenväxningsstatus. Vid behov röjning av inträngande buskar och lövträdsföryngring.

3.4 Skötselområde 4 Strand- och vattenområde (26,8 ha)

Beskrivning:

Vattenområde i Kalmarsund med långgrunda och steniga stränder. Närmast vatten är marken ursvallad och stenig. Innanför denna steniga strandremsa finns en smal zon med strandängsvegetation. Här växer bland annat havssäv, agnsäv, salttåg, krypven, strandkrypa, havssälting, strandaster och gåsört. Efter den öppna stranden vidtar en brynzon med täta buskage som efterhand övergår i lövskog.

Bevarandemål:

Utbredningen av naturtypen brackvatten med exponerade steniga, stränder skall vara minst 25 ha.

Åtgärder:

För närvarande inga åtgärder för naturvårdsförvaltningen.

2004-01-29

511-5787-94

Reservatsföreskrifterna utgör inte hinder för att befintliga sjöbodar som har uppförts med Länsstyrelsens tillstånd får bibehållas och underhållas. Runt sjöbodarna får dock inte någon tomtmark etableras som kan leda till att allmänhetens tillträde begränsas. Närområdet (en yta om ca 30 x 30 m) kring bodarna kan hållas öppet genom återkommande slåtter och röjning av lövsly och buskvegetation. Stigen mellan bodarna och Borgehage hamn får underhållsröjas.

4. Friluftsliv och turism

Syftet med reservatet är främst att bevara ädellövskogen med dess speciella fauna och flora. Området skall dock kunna användas för rekreation och naturupplevelser i den mån detta inte strider mot de biologiska bevarandevärdena. Utgångspunkten är att området skall kunna utnyttjas utifrån de naturgivna förutsättningarna. Endast enkla anordningar som främjar det rörliga friluftslivet skall därför iordningställas.

En mindre parkeringsplats kan anordnas i anslutning till vägen som leder fram till reservatets östra gräns på fastigheten Svarteberga 2:1. Informationsskylt med beskrivning av objektets natur- och kulturmiljövärden samt gällande föreskrifter sätts upp i anslutning till parkeringsplatsen. Platsen är ungefärligen markerad på bifogad skötselplanekarta, bilaga 3.1.

Iordningställande av p-plats görs under förutsättning att överenskommelse kan träffas med berörd vägsamfällighet om nyttjande och delaktighet i underhåll av enskild väg.

Om behov finns kan det på sikt bli aktuellt att anlägga markerade vandringsleder i reservatet. I den norra delen kan befintliga brukningsvägar på Svarteberga 4:2 och Tryggestad 9:9 utnyttjas för en led tillsammans med den norra delen av "Riddarstigen" fram till reservatets östra gräns. Brukningsvägarna kan i väster förbindas med en ny stig som dras i nord-sydlig riktning ca 200 m innanför strandlinjen. I reservatets södra del kan "Riddarstigen" användas eventuellt kompletterad med en ny stig som anläggs i syd-nordlig riktning längs reservatets västra gräns.

5. Uppföljning

5.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Naturvårdsförvaltaren skall dokumentera var och när åtgärder utförts, vem som utfört åtgärderna, kostnad samt finansiering.

5.2 Uppföljning av bevarandemål

Förekomsten av indikatorarter skall grunddokumenteras som underlag för uppföljning av bevarandemål.

2004-01-29

511-5787-94

Uppföljning av bevarandemål ombesörjs av Länsstyrelsen vart tionde till femtonde år. Uppföljningen skall avse utbredning av naturtyper, trädslagsblandning, strukturer och nyckelelement samt frekvens av de indikatorarter som är angivna under bevarandemålen för respektive skötselområde. Listan på lämpliga indikatorarter bör revideras efterhand som kunskapen om floran och faunan ökar.

6. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Prioritering
Frihuggning av ek och andra ädellövträd	I samband med husbehovshuggning, i övrigt vid behov	Skötselområde 2	1
Gallring för att gynna ek	I samband med husbehovshuggning, i övrigt vid behov	Skötselområde 2	3
Röjning av gran	Vid behov om nyetablering av granplantor sker	Skötselområde 1 och 2	1
Röjning	Vid behov om igenväxningen ökar	Skötselområde 3	3
Gränsmarkering	Inom ett år från reservatsbeslut	Hela reservatet	1
Informationstavlor	Inom två år från reservatsbeslutet	Två platser enligt skötselplanekarta	2
Uppföljning av kvalitetsmål	Var tionde – femtonde år	Hela reservatet	1

Prioritet: 1. Högsta, 2. Hög, 3. Lägre

Bilaga 3.1
Skötselplanekarta

NATURRESERVATET STRANDTORP

Tillhör länsstyrelsens beslut
dnr 511-5787-94

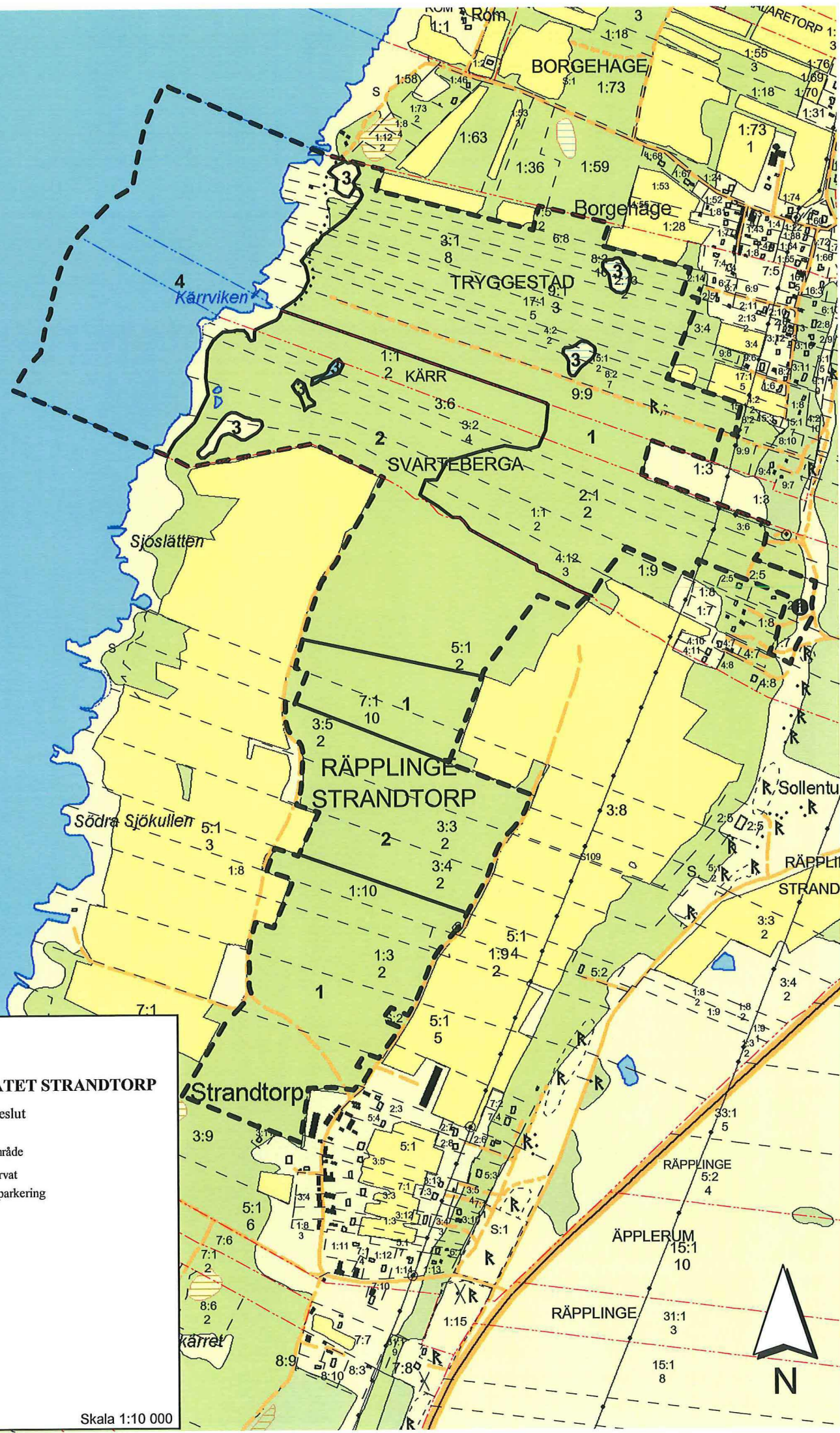
- Gräns för skötselområde
- Gräns för naturreservat
- Informationstavla, parkering

1 - 4 Skötselområde

Markanvändning

- Vatten
- Odlad åker
- Odlad mark, ospec
- Sankmark, normal
- Sankmark, svår
- Blekvät öppen
- Annan öppen mark
- Barrskog
- Lövskog
- Hygge
- Övrig mark, ospec

Skala 1:10 000

Bilaga 3.2

Vegetationskarta

NATURRESERVATET STRANDTORP

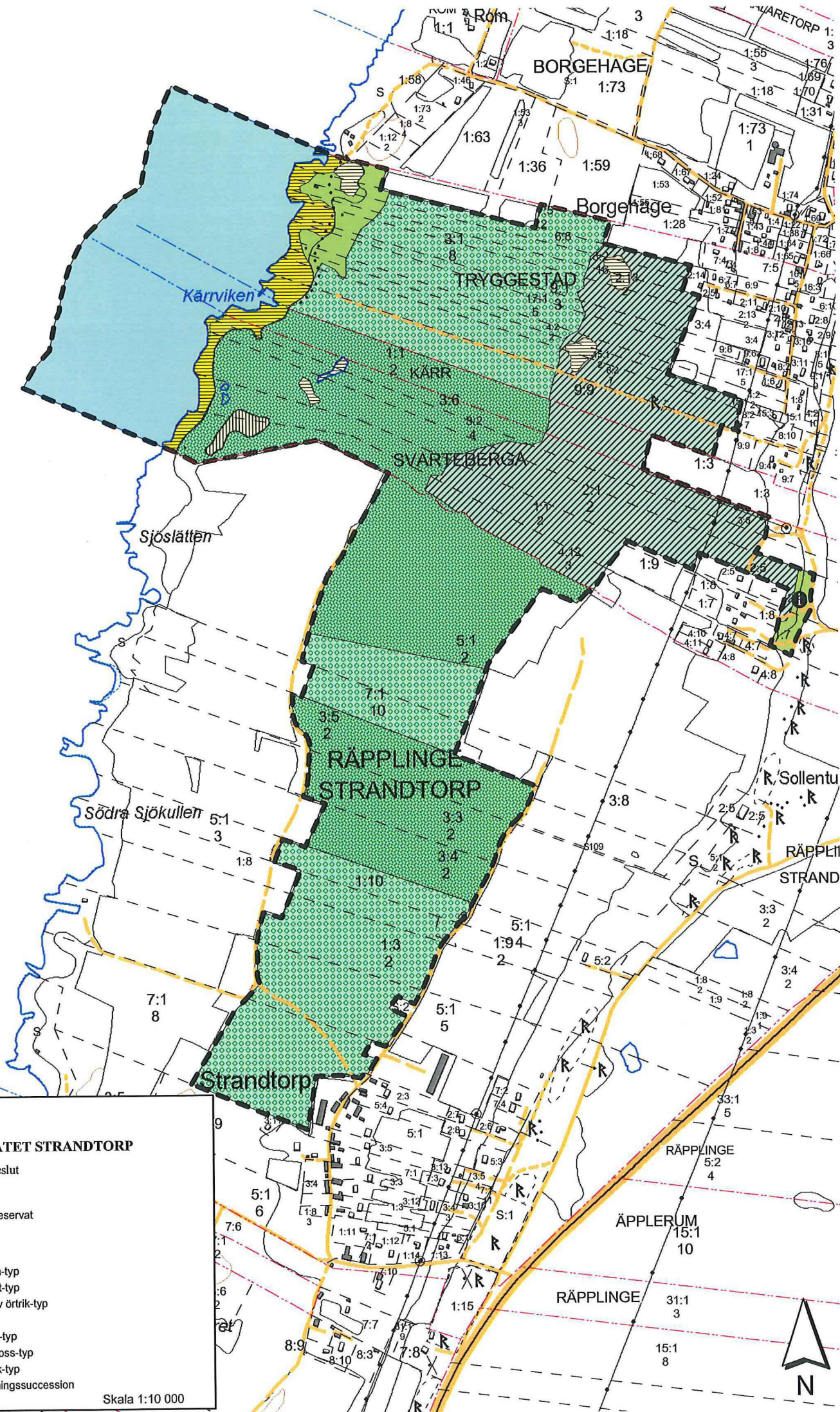
Tillhör länsstyrelsens beslut
dnr 511-5787-94

Gräns för naturreservat

Vegetationstyper

- Agnsåv-krypven-typ
- Björkskog av ört-typ
- Blandlövsog av örtrik-typ
- Brackvatten
- Rik högstarr-ört-typ
- Starr-ört-brunmoss-typ
- Ekskog av örtrik-typ
- Skog i igenväxningssuccession

Skala 1:10 000

2004-01-29

511-5787-94

BILAGA 4

FASTIGHETSFÖRTECKNING

Räpplinge-Strandtorp 1:3, 1:8

Räpplinge-Strandtorp 1:10

Räpplinge-Strandtorp 3:3

Räpplinge-Strandtorp 3:4

Räpplinge-Strandtorp 3:5

Räpplinge-Strandtorp 5:1

Räpplinge-Strandtorp 7:1

Tryggestad 2:13, 15:1, 17:1

Tryggestad 3:1

Tryggestad 4:2

2004-01-29

511-5787-94

Tryggestad 6:8

Tryggestad 7:5

Tryggestad 8:2

Tryggestad 9:1

Tryggestad 9:9

Svarteberga 1:1, 2:1

Svarteberga 3:2

Svarteberga 3:6

Svarteberga 4:12

Kärr 1:1

2004-01-29

511-5787-94

BILAGA 5

REFERENSLISTA

Hylander, K. 1994. Våtmarksinventering av Öland 1993. Länsstyrelsen i Kalmar län. Meddelanden 1994:3.

Länsstyrelsen i Kalmar län. 2001. Natur och kultur på Öland.

Länsstyrelsen i Kalmar län. 1989. Naturvårdens riksintressen. Öland.

Länsstyrelsen i Kalmar län. Kulturmiljövårdens riksintressen. Borgholms kommun.

Länsstyrelsen i Kalmar län. 1999. Landlevande mollusker i Kalmar län. Meddelande 1999:13.

Riksantikvarieämbetets fornlämningsregister.

Utdrag ur Ölands botaniska förenings databas över rödlistade och signalerande kryptogamer och kärlväxter.

Ölands Botaniska Förening. 1997. Mittlandsområdets skogsväxter. Förteckning över rödlistade och signalerande arter. Krutbrännaren, Supplement 1.

2004-01-29

511-5787-94

BILAGA 6

ARTLISTA

Förteckning över känd förekomst av signalarter, rödlistade arter samt vissa andra intressanta arter inom naturreservatet Strandtorp.

Rödlistekategorier enligt den nationella rödlistan fastställd av Naturvårdsverket 2000. Rödlistekategori: EX = utdöd (extinct), RE = försvunnen (regionally extinct), CR = akut hotad (critically endangered), EN = starkt hotad (endangered), VU = sårbar (vulnerable), NT = missgynnad (near threatened), DD = kunskapsbrist (data deficient).

S1-3 = Signalartsvärde enligt Skogsstyrelsens signalartslista för nyckelbiotopsinventeringen. S3= Mycket högt indikatorvärde, mycket bra signalart; S2= Högt indikatorvärde, bra signalart; S1= Visst indikatorvärde, mindre bra signalart. Ö= Arter med lokalt signalartsvärde.

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Rödlistekategori	Signalartsvärde
Kärlväxter			
<i>Bromopsis benekenii</i>	strävlösta	NT	S3
<i>Melampyrum cristatum</i>	korskovall	NT	
Lavar			
<i>Anisomeridium biforme</i>			Ö
<i>Arthonia spadicea</i>	glansfläck		S2
<i>Arthothelium ruanum</i>	jaguarfläck		Ö
<i>Bacidia rosella</i>	rosa lundlav	VU	S3
<i>Bacidia fraxinea</i>	slät lönnlav		S1
<i>Bacidia subincompta</i>			Ö
<i>Haematomma ochroleucum</i>	blodplättlav		Ö
<i>Opegrapha soreidiifera</i>	mjölig klotterlav	NT	
<i>Opegrapha viridis</i>	olivklotterlav		Ö
<i>Phlyctis agelaea</i>	rikfruktig blemlav		S3
<i>Schismatomma decolorans</i>	grå skärelav	NT	S3
<i>Schismatomma pericleum</i>	rosa skärelav	NT	S3

2004-01-29

511-5787-94

Svampar			
<i>Phellinus ferruginosus</i>	rostticka		S3
<i>Phellinus punctatus</i>	kuddticka		Ö
<i>Plicaturopsis crispa</i>	kantarellmussling		S2
<i>Sarcoscypha coccinea s.lat</i>	scharlakansvårskål	NT	S3
Landmollusker			
<i>Perforatella bidentata</i>	tandsnäcka	NT	
<i>Ena obscura</i>	mindre barksnäcka		
Groddjur			
<i>Triturus cristatus</i>	större vattensalamander	NT	

2004-01-29

511-5787-94

BILAGA 7

UPPLYSNING OM KUNGÖRELSEDELGIVNING

Kungörelse ska inom tio dagar från beslutsdatum införas i ortstidning.

Delgivning anses ha skett den dag kungörelsen var införd i ortstidning, under förutsättning att kungörelsen var införd inom tio dagar från dagen för detta beslut.

HUR MAN ÖVERKLAGAR HOS REGERINGEN

Om Ni är missnöjd med Länsstyrelsens beslut kan Ni överklaga detta hos Regeringen. Det gör Ni genom en skrivelse till Regeringen, Miljödepartementet, men Ni ska lämna/skicka skrivelsen till Länsstyrelsen i Kalmar län.

Tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets nummer (diarie-nummer) kommun och fastighetsbeteckning. Redogör för dels varför Ni menar att Länsstyrelsens beslut är felaktigt och dels för vilken ändring i beslutet Ni vill ha.

Överklagan måste ske senast tre veckor efter den dag kungörelsen var införd i ortstidning, annars kan Ert överklagande inte prövas. Ni undertecknar skrivelsen och uppger namn, postadress och telefonnummer och sänder den till Länsstyrelsen.

Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Ert överklagande, så bör Ni skicka med detta.

Ni kan anlita ombud att sköta överklagandet åt Er.

Observera att Er skrivelse skall lämnas/skickas till Länsstyrelsen, Malmbrogatan 6, 391 86 Kalmar.

För ytterligare upplysningar kan Ni vända Er till Länsstyrelsen.